

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 81/2014
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α΄ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ
Συνεδρίαση της 6^{ης} Μαρτίου 2014**

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Ιωάννης Σακελλαρίου, Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Μιχαήλ Απέσσος, Ηλίας Ψώνης, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδροι του Ν.Σ.Κ, Χριστόδουλος Μπότσιος, Ιωάννα Καραγιαννοπούλου, Ανδρέας Γραμματικός, Θεόδωρος Ψυχογιός, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Παναγιώτης Σπανός, Γιώργος Κανελλόπουλος, Ευγενία Βελώνη, Στυλιανή Χαριτάκη, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αλέξανδρος Ροϊλός, Ευστράτιος Συνοίκης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Θεόδωρος Τσιράς και Σταύρος Σπυρόπουλος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Εμμανουέλα Πανοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Έγγραφο Ερωτήματος: Τα υπ' αριθ. πρωτ. 2/45140/0026 & 2/21998/0026/13-6-2013 και 2/6661/0026/30-12-2013 έγγραφα της 26^{ης} Δ/σης Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων της Γενικής Δ/σης Δημοσιονομικών Ελέγχων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους/ Τμήμα Α΄.

Περίληψη Ερωτήματος : Ερωτάται, εάν το Δημόσιο υποχρεούται, συμμορφούμενο σε εκδοθείσα επί αναγνωριστικής αγωγής τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, να καταβάλει τα ποσά που αναγνωρίζει ότι οφείλει στους ενάγοντες, χωρίς η απόφαση αυτή να έχει τραπέι προηγουμένως σε καταψηφιστική και, γενικότερα, εάν η υποχρέωση να τραπέι μια αναγνωριστική δικαστική απόφαση σε καταψηφιστική, αφορά μόνο την αναγκαστική εκτέλεση ή όλες τις περιπτώσεις που το Δημόσιο καλείται να καταβάλει συγκεκριμένα ποσά, σύμφωνα με το διατακτικό αναγνωριστικών δικαστικών αποφάσεων.

I. Με τα αριθμ. 2/45140/0026 & 2/21998/0026/13-6-2013 και 2/6661/0026/30-12-2013 έγγραφα της 26^{ης} Δ/σης Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων της Γενικής Δ/σης Δημοσιονομικών Ελέγχων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους/ Τμήμα Α' και το συνημμένο φάκελο, εκτίθεται ότι στην υπηρεσία έχουν τεθεί ερωτήματα σχετικά με τη δυνατότητα πληρωμής από το Δημόσιο ποσών, που αναφέρονται στο διατακτικό αναγνωριστικών τελεσίδικων και αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων διοικητικών δικαστηρίων χωρίς αυτές να έχουν προηγουμένως τραπέι σε καταψηφιστικές. Συγκεκριμένα, περιήλθε στην υπηρεσία ερώτημα της Υπηρεσίας Δημοσιονομικών Ελέγχων (ΥΔΕ) στο Υπουργείο Τουρισμού για την εκτέλεση αναγνωριστικής τελεσίδικης απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (1409/2009), για την οποία έχει εκδοθεί το με αριθμό 27/2013 Πρακτικό συνεδριάσεως του Τριμελούς Συμβουλίου του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, με το οποίο καλείται η Διοίκηση δια του Υπουργού Οικονομικών να συμμορφωθεί προς το περιεχόμενο της ανωτέρω απόφασης. Ειδικότερα, με την υπ' αριθ. 1409/2009 τελεσίδικη απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών που εκδόθηκε επί υποθέσεως μεταξύ, αφενός της κοινοπραξίας «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΚΑΖΙΝΟ ΑΘΗΝΩΝ» και των μελών της κοινοπραξίας αυτής και, αφετέρου του Ελληνικού Δημοσίου, αναγνωρίστηκε ότι το τελευταίο οφείλει να καταβάλει

στην ενάγουσα κοινοπραξία το ποσό των 5.811.774.534 δραχμών και ήδη 17.055.831,35 ευρώ, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής.

Κατά της εν λόγω απόφασης ασκήθηκαν αντίθετες αιτήσεις αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι οποίες δεν έχουν μέχρι σήμερα συζητηθεί. Η ανωτέρω κοινοπραξία με αίτησή της στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών ζήτησε τη συμμόρφωση της Διοίκησης προς την ως άνω τελεσίδικη αναγνωριστική απόφαση. Το Τριμελές Συμβούλιο του δικαστηρίου αυτού, με το υπ' αριθ. 27/2013 πρακτικό του, αφού επανέλαβε στο σκεπτικό του όσα έχουν γίνει δεκτά με αντίστοιχα πρακτικά συμμόρφωσης του ΣΤΕ, δέχθηκε ότι η υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφωθεί προς τα κριθέντα με την 1409/2009 απόφαση δεν αίρεται εκ του ότι κατά της απόφασης αυτής έχουν ασκηθεί αιτήσεις αναίρεσεως, δοθέντος ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 37 του ν. 3659/2008 και 47 του ν. 3772/2009, οι τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις είναι άμεσα εκτελεστές κατά του Ελληνικού Δημοσίου, χωρίς να απαιτείται να καταστούν αμετάκλητες. Επίσης, με το ίδιο πρακτικό έγινε δεκτό ότι από καμία διάταξη δεν προβλέπεται ότι η υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης εξαρτάται από την οικονομική κατάσταση του αιτούντος τη συμμόρφωση, ενώ η υποχρεωτική εγγυοδοσία για την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων απαιτείται μόνον επί αναγκαστικής εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων και άλλων εκτελεστών τίτλων και δεν αφορά την υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης που απορρέει από τελεσίδικες αποφάσεις, κατ' εφαρμογή του άρθρου 95 παρ.5 του Συντάγματος και του άρθρου 1 του ν. 3068/2002. Κατόπιν των ανωτέρω το Τριμελές Συμβούλιο διαπίστωσε την μη συμμόρφωση της Διοίκησης προς την 1409/2009 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, κάλεσε τη Διοίκηση δια του Υπουργού Οικονομικών να συμμορφωθεί προς το περιεχόμενο της ανωτέρω απόφασης εντός τριμήνου από την κοινοποίηση του πρακτικού και όρισε νέα ημερομηνία συζήτησης της υπόθεσης ενώπιόν του την 27 Μαρτίου 2014.

Ενόψει των διατάξεων των άρθρων 1 του ν. 3068/2002, 198 παρ.1, 199 παρ.1 και 4 και 274 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999) η υπηρεσία προβληματίζεται σχετικά με την αναγκαιότητα ή μη της μετατροπής μιας αναγνωριστικής τελεσίδικης ή αμετάκλητης απόφασης διοικητικού δικαστηρίου σε καταψηφιστική, προκειμένου αυτή να εκτελεστεί και να

πληρωθεί ο δικαιούχος, έχοντας κατ' αρχήν την άποψη ότι η προς εκτέλεση αναγνωριστική δικαστική απόφαση απαιτείται προηγουμένως να τηρηθεί σε καταψηφιστική, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 199 παρ.4 του ν. 2717/1999.

Κατόπιν των ανωτέρω υποβλήθηκε στο ΝΣΚ το προαναφερόμενο ερώτημα, επί του οποίου εκδόθηκε η με αριθμό 62/2014 γνωμοδότηση του Α' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με την οποία, λόγω της σοβαρότητας των τιθέμενων νομικών ζητημάτων και επειδή διατυπώθηκαν τρεις διαφορετικές μεταξύ τους απόψεις των μελών του, το Τμήμα έκρινε ότι το ερώτημα πρέπει να εισαχθεί στην Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

II. 1. Με την παρ. 4 του άρθρου 94 του Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την αναθεώρησή του με το από 6-4-2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής, ορίζονται τα εξής: *« Στα πολιτικά ή διοικητικά δικαστήρια μπορεί να ανατεθεί και κάθε άλλη αρμοδιότητα διοικητικής φύσης, όπως νόμος ορίζει. Στις αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνεται και η λήψη μέτρων για τη συμμόρφωση της διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις. Οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνται αναγκαστικά και κατά του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, όπως νόμος ορίζει.»*. Στο άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος, όπως ομοίως ως άνω αντικαταστάθηκε, ορίζεται ότι *« Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης»*.

2. Σε εκτέλεση των ανωτέρω διατάξεων του Συντάγματος, εκδόθηκε ο νόμος 3068/2002(Α' 324), με το άρθρο 1 του οποίου ορίσθηκε ότι: *« Το Δημόσιο,έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις, κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου, είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων, που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι*

ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΣ, κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους, που κάθε απόφαση τάσσει. Δεν είναι δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του παρόντος και δεν εκτελούνται οι εκτελεστοί τίτλοι που αναφέρονται στις περιπτώσεις των εδαφίων γ'-ζ' της παρ. 2 του άρθρου 904 Κ.Πολ.Δ. πλην των κηρυχθεισών εκτελεστών αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων...».

Στο άρθρο 2 του ανωτέρω νόμου, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 56 του ν. 3900/2010 (Α' 213), ορίζεται ότι: «1. Η αρμοδιότητα για τη λήψη των προβλεπόμενων στο άρθρο 3 μέτρων για τη συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις ανατίθεται σε τριμελές συμβούλιο: α) του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου, αν πρόκειται για αποφάσεις αυτού, β) του Συμβουλίου της Επικρατείας, αν πρόκειται για αποφάσεις του δικαστηρίου αυτού, γ) του Αρείου Πάγου, αν πρόκειται για αποφάσεις των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων όλων των βαθμίδων δ) του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αν πρόκειται για αποφάσεις του δικαστηρίου αυτού και ε) των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και των λοιπών ειδικών δικαστηρίων, αν πρόκειται για αποφάσεις αυτών.»

Στο άρθρο 3 του ίδιου νόμου ορίζονται τα εξής: «1. Το αρμόδιο τριμελές συμβούλιο, εάν μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου διαπιστώσει καθυστέρηση, παράλειψη ή άρνηση συμμόρφωσης ή πλημμελή συμμόρφωση προς τα κριθέντα με δικαστική απόφαση, καλεί την αρχή που υποχρεούται σε συμμόρφωση να εκθέσει μέσα σε ένα μήνα τις απόψεις της και να υποβάλει τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της. Ακολούθως, αν μετά τη σχετική έρευνα, διαγνώσει ότι η καθυστέρηση, παράλειψη ή άρνηση συμμόρφωσης ή η πλημμελής συμμόρφωση προς τη δικαστική απόφαση είναι αδικαιολόγητη, καλεί την υπόχρεη προς συμμόρφωση αρχή να συμμορφωθεί προς την απόφαση μέσα σε εύλογη προθεσμία που το ίδιο ορίζει και η οποία δεν μπορεί να υπερβεί το τρίμηνο. Η προθεσμία αυτή, αν κατά την κρίση του συμβουλίου συντρέχει σπουδαίος λόγος, μπορεί να παραταθεί μία μόνο φορά. 2. Το τριμελές συμβούλιο μπορεί να ορίσει έναν δικαστή με βαθμό τουλάχιστον εφέτη ή αντίστοιχο, ως εντεταλμένο για να διατυπώνει και αυτεπαγγέλτως γνώμη και να παρέχει την αναγκαία συνδρομή, ως προς τον ενδεικνυόμενο τρόπο συμμόρφωσης προς την απόφαση, στην αρχή που υποχρεούται σε συμμόρφωση. Η υπόχρεη προς συμμόρφωση διοικητική αρχή μπορεί πάντοτε

να ζητεί από τον εντεταλμένο δικαστή οδηγίες για τον προσήκοντα τρόπο συμμόρφωσης προς την απόφαση. 3. Αν η αρχή που υποχρεούται σε συμμόρφωση δεν συμμορφωθεί προς την απόφαση μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, το τριμελές συμβούλιο βεβαιώνει τη μη συμμόρφωση της διοίκησης προς τη δικαστική απόφαση και προσδιορίζει ένα χρηματικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στον ενδιαφερόμενο, ως κύρωση για τη μη συμμόρφωση της διοίκησης προς τη δικαστική απόφαση. Κριτήρια για τον καθορισμό του ποσού αυτού είναι η φύση και η σημασία της διαφοράς για την οποία εκδόθηκε η μη εκτελούμενη απόφαση, οι συνθήκες της μη συμμόρφωσης και οι συνέπειές της για το πρόσωπο του θιγομένου, η χρονική της διάρκεια και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας της κύρωσης. Εάν μετά την επιβολή της χρηματικής κύρωσης η διοίκηση εξακολουθεί να μην συμμορφώνεται προς τη δικαστική απόφαση, μπορεί μετά από επανάληψη της οριζόμενης στο άρθρο αυτό διαδικασίας να επιβληθεί από το τριμελές συμβούλιο και νέα χρηματική κύρωση. 4. Η απόφαση του τριμελούς συμβουλίου με την οποία προσδιορίζεται το χρηματικό ποσό ως κύρωση σε βάρος της διοίκησης εκτελείται κατά τις οικείες περί εντάλματος πληρωμής διατάξεις. Η είσπραξη του ποσού αυτού μπορεί να επιτευχθεί και με αναγκαστική εκτέλεση κατά το άρθρο 4. 5.....6. Σε περίπτωση καταψηφιστικής απόφασης με αντικείμενο χρηματική παροχή, η αίτηση της πρώτης παραγράφου υποβάλλεται μόνο όταν η αναγκαστική εκτέλεση που επιχείρησε ο δικαιούχος απέβη άκαρπη ή είναι φανερό ότι θα απέβαινε άκαρπη».

3. Στο άρθρο 197 του ν. 2717/1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας» (Α' 97) ορίζεται ότι: « 1. Δεδικασμένο δημιουργείται από τις τελεσίδικες και τις ανέκκλητες αποφάσεις, εφόσον οι τελευταίες δεν υπόκεινται σε ανακοπή ερημοδικίας, ως προς το, ουσιαστικό ή δικονομικό, διοικητικής φύσης ζήτημα που με αυτές κρίθηκε, εφόσον τούτο τελεί σε άμεση και αναγκαία συνάρτηση προς το συμπέρασμα που με τις ίδιες έγινε δεκτό... 2....3...», στο άρθρο 198 ότι: « 1. Οι διοικητικές αρχές οφείλουν, με θετικές ενέργειες ή με αποχή από κάθε αντίθετη ενέργεια, να συμμορφώνονται προς το περιεχόμενο των αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με άσκηση προσφυγής. 2. Η παράλειψη διοικητικής αρχής προς συμμόρφωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, έχει ως συνέπεια, για τον

παράβατη, εκτός από την κατ' άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα ποινική του δίωξη, και την προσωπική του ευθύνη προς αποζημίωση» και στο άρθρο 199, στο οποίο προστέθηκε παράγραφος 4, με το άρθρο 33 του ν. 3900/2010 και έναρξη ισχύος από 1.1.2011, ότι: «1. Οι τελεσίδικες, οι ανέκκλητες και οι προσωρινώς εκτελεστές καταψηφιστικές αποφάσεις, οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με την άσκηση αγωγής, αποτελούν τίτλο εκτελεστό κατά το άρθρο 904 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ο εκτελεστήριος τύπος περιάπτεται σε αυτές σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 918 του ίδιου Κώδικα... 2. Ως προς το, κατά περίπτωση, επιτρεπτό της αναγκαστικής εκτέλεσης των κατά την προηγούμενη παράγραφο καταψηφιστικών αποφάσεων και τη διαδικασία της εκτέλεσής τους, εφαρμόζονται αναλόγως οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση των καταψηφιστικών αποφάσεων των πολιτικών δικαστηρίων.3....4. Οι τελεσίδικες και οι ανέκκλητες αναγνωριστικές αποφάσεις καθίστανται καταψηφιστικές με πράξη του προέδρου του δικαστηρίου που τις εξέδωσε, εφόσον καταβληθεί το κατά το άρθρο 274 τέλος δικαστικού ενσήμου».

Με την παράγραφο 3 του άρθρου 285 του ΚΔΔ, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με το άρθρο 37 του ν. 3659/2008 (Α'77) και συμπληρώθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 47 του ν. 3772/2009 (Α'112) ορίστηκαν τα εξής: « 3. Οι διατάξεις που προβλέπουν υπέρ του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου την αναστολή εκτέλεσης τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων, μέχρις ότου αυτές καταστούν αμετάκλητες, παύουν να ισχύουν όσον αφορά στη διοικητική δίκη. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται στις δικαστικές αποφάσεις που δημοσιεύονται μετά την 7^η Ιουνίου 2008».

4. Στο άρθρο 904 του ΚΠολΔ ορίζονται τα εξής: « Αναγκαστική εκτέλεση μπορεί να γίνει μόνο βάσει εκτελεστού τίτλου. Εκτελεστοί τίτλοι είναι: α) οι τελεσίδικες αποφάσεις, καθώς και οι αποφάσεις κάθε ελληνικού δικαστηρίου που κηρύχθηκαν προσωρινά εκτελεστές, β)...γ)...δ)...ε)...στ)...ζ)...».

5. Με το άρθρο 19 του ν. 1715/1951 (Α'94), όπως συμπληρώθηκε με την παρ.11 του άρθρου 41 του ν. 2065/1992 (Α'113) ορίζονται τα εξής: «1. Η ασκηθείσα υπό του Δημοσίου..... αίτησις αναιρέσεως κατά τελεσιδίκου δικαστικής αποφάσεως, ως και η προς άσκησιν ταύτης προθεσμία, αναστέλλει

την κατά των νομικών τούτων προσώπων εκτέλεσιν της αποφάσεως, και καθ' ας έτι περιπτώσεις θα επιτρέπετο αύτη. 2. Η εκτέλεση αποφάσεων διοικητικών δικαστηρίων επί διοικητικών διαφορών ουσίας κατά των νομικών προσώπων, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, αναστέλλεται μέχρις ότου καταστούν αμετάκλητες».

III. Από τις ανωτέρω διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα :

1. Σε εκτέλεση των ως άνω συνταγματικών διατάξεων εκδόθηκε ο ν. 3068/2002 για τη συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις, στο άρθρο 2 του οποίου ορίζεται ότι η αρμοδιότητα για τη λήψη των προβλεπόμενων στο άρθρο 3 μέτρων για τη συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις ανατίθεται στο τριμελές συμβούλιο του οικείου δικαστηρίου, ενώ στο άρθρο 3 του εν λόγω νόμου προβλέπονται ως μέτρα για τη συμμόρφωση της διοίκησης α) η κλήση της υπόχρεης αρχής για υποβολή εξηγήσεων, β) σε περίπτωση που διαπιστωθεί αδικαιολόγητη καθυστέρηση, παράλειψη ή άρνηση συμμόρφωσης ή πλημμελής συμμόρφωση, η κλήση για συμμόρφωση προς την απόφαση μέσα σε εύλογη προθεσμία, συνήθως τρίμηνη, η οποία μπορεί να παραταθεί μία μόνο φορά και γ) η βεβαίωση της μη συμμόρφωσης της διοίκησης προς τη δικαστική απόφαση και ο προσδιορισμός ενός χρηματικού ποσού που πρέπει να καταβληθεί στον ενδιαφερόμενο, ως κύρωση για τη μη συμμόρφωση, βάσει κριτηρίων όπως η φύση και η σημασία της διαφοράς, οι συνθήκες της μη συμμόρφωσης και οι συνέπειές της, η χρονική της διάρκεια και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας της κύρωσης. Στην παρ.6 του άρθρου 3 του νόμου αυτού ορίζεται ότι σε περίπτωση καταψηφιστικής απόφασης με αντικείμενο χρηματική παροχή, η αίτηση του ενδιαφερομένου υποβάλλεται μόνο όταν η αναγκαστική εκτέλεση που επιχείρησε ο δικαιούχος απέβη άκαρπη ή είναι φανερό ότι θα απέβαινε άκαρπη.

2. Κατά το άρθρο 197 παρ.1 του ΚΔΔ, η τελεσίδικη απόφαση που εκδίδεται επί αγωγής εξοπλίζεται με δύναμη δεδικασμένου, κατά δε το άρθρο 199 του Κώδικα αυτού, μόνο, όμως, η απόφαση επί καταψηφιστικής αγωγής (η τελεσίδικη, η ανέκκλητη και η προσωρινά εκτελεστή) συνιστά εκτελεστό τίτλο (πρβλ. ΣΤΕ 3141/2006 Ολομ., ΣΤΕ 1834/2012, 903/2007, ΝΟΜΟΣ). Συνεπώς, η

τελεσίδικη απόφαση που εκδίδεται επί αναγνωριστικής αγωγής για την ύπαρξη δικαιώματος προς παροχή, δημιουργεί δεδικασμένο και για την καταψηφιστική αγωγή που στηρίζεται στην ίδια βάση. Το δεδικασμένο αυτό αναφέρεται στην ύπαρξη του δικαιώματος και τις από αυτό απορρέουσες έννομες συνέπειες (*Κονδύλης, Δεδικασμένο, εκδ. Β', σελ. 360*). Η έκταση του δεδικασμένου προσδιορίζεται από το περιεχόμενο του αιτήματος, που απευθύνεται στο δικαστήριο. Ο ενδιαφερόμενος για την απόκτηση εκτελεστού τίτλου μπορεί να ασκήσει κατά του εναγομένου της πρώτης δίκης, καταψηφιστική αγωγή, οπότε κατά την εκδίκαση της τελευταίας αυτής αγωγής τίθεται ως βάση το δεδικασμένο που απορρέει από την προηγούμενη τελεσίδικη αναγνωριστική απόφαση (*πρβλ. ΣτΕ 903/2007, 3697/2006, 982/1998*).

3. Υπό το ισχύον σύστημα διοικητικού δικονομικού δικαίου, η αγωγή που ασκείται ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, μπορεί να είναι μόνο αναγνωριστική ή καταψηφιστική. Η αγωγή είναι καταψηφιστική, όταν το αίτημα αποβλέπει στην καταδίκη του εναγόμενου Δημοσίου ή ν.π.δ.δ. στην οφειλόμενη χρηματική παροχή, είτε απλά αναγνωριστική, όταν με αυτή επιδιώκεται η δικαστική αναγνώριση της σχετικής αξίωσης. Αρνητική αναγνωριστική αγωγή δεν προβλέπεται. Σε αντιστοιχία με τους παραπάνω, αποδεκτούς κατά τον ΚΔΔ, τύπους αγωγών, τελούν και οι εκδιδόμενες επ' αυτών αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων. Συνεπώς, η απόφαση είναι καταψηφιστική, όταν με αυτή καταδικάζεται το εναγόμενο (δημόσιο ή ν.π.δ.δ.) στην καταβολή της χρηματικής αξίωσης, ενώ τυγχάνει αναγνωριστική, όταν αρκείται σε αναγνώριση της κατά το ουσιαστικό δίκαιο χρηματικής αξίωσης. Από τις προαναφερόμενες, όμως, αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων εκτελεστό τίτλο αποτελούν αποκλειστικά και μόνο οι καταψηφιστικές και όχι εκείνες που δέχονται (ή απορρίπτουν) αναγνωριστικές αγωγές. Τούτο προκύπτει σαφώς από το γράμμα της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 199 ΚΔΔ.. Με βάση τα ανωτέρω, η επιλογή του κατάλληλου ένδικου βοηθήματος εναπόκειται στον ενδιαφερόμενο διάδικο, ο οποίος, με κριτήριο την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου από αυτόν σκοπού, έχει την ευχέρεια να ασκήσει είτε αναγνωριστική αγωγή, για την αναγνώριση της ένδικης αξίωσής του είτε καταψηφιστική αγωγή για την καταψήφιση συγκεκριμένου χρηματικού ποσού και να επιτύχει, έτσι, την απόκτηση τίτλου

προκειμένου να επισπεύσει την καταβολή του χρηματικού ποσού και με τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. Στην τελευταία, όμως, περίπτωση υποχρεούται στην καταβολή του ανάλογου δικαστικού ενσήμου (*πρβλ. ΔΕφΘεσ/κης 2760/2002 ΔΔίκη 2004,93*).

4. Περαιτέρω, στη διάταξη της παρ.4 του άρθρου 199 του ΚΔΔ, που προστέθηκε με το άρθρο 33 του ν. 3900/2010, ορίζεται ότι οι τελεσίδικες και οι ανέκκλητες αναγνωριστικές δικαστικές αποφάσεις καθίστανται καταψηφιστικές με πράξη του προέδρου του δικαστηρίου που τις εξέδωσε, εφόσον καταβληθεί το κατά το άρθρο 274 τέλος δικαστικού ενσήμου. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 33 του ν. 3900/2010, η ρύθμιση αυτή θεσπίστηκε, προκειμένου να διευκολυνθεί ο ενάγων, απαλλασσόμενος από την υποχρέωση προκαταβολής του δικαστικού ενσήμου, όταν ακόμη είναι άγνωστη η τελική έκβαση της υπόθεσης και το ύψος του ποσού που θα επιδικασθεί, αλλά και να απαλλαγούν τα δικαστήρια από επιπλέον δίκες.

5. Κατά τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις αποτελεί έννοια διάφορη της εκτέλεσης αυτών και η Διοίκηση έχει υποχρέωση συμμόρφωσης, κατά το άρθρο 95 παρ.5 του Συντάγματος και τον εκτελεστικό αυτού νόμο 3068/2002, προς τις δικαστικές αποφάσεις, τόσο τις καταψηφιστικές όσο και τις αναγνωριστικές, οι οποίες δεν έχουν επικουρικό χαρακτήρα έναντι των καταψηφιστικών (*πρβλ. Πρακτικά Τριμελούς Συμβουλίου Συμμόρφωσης του Συμβουλίου της Επικρατείας 11/2011, 17,10 /2010, 41/2009,62/2008*).

Από τη νομολογία του Αρείου Πάγου γίνεται δεκτό ότι, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 1 εδ. α' και β' του ν. 3068/2002, ως δικαστική απόφαση, που υπόκειται στη διαδικασία του νόμου αυτού νοείται η οριστική καταψηφιστική απόφαση που επιλύει οριστικά τη διαφορά, κατέστη δε τελεσίδικη, παρέχουσα κατά το άρθρο 904 παρ.1, 2^ο του ΚΠολΔ δυνατότητα αναγκαστικής εκτέλεσης και παράγουσα αντίστοιχη υποχρέωση συμμόρφωσης. Τέτοια απόφαση δεν είναι εκείνη που έχει απλώς αναγνωριστικό χαρακτήρα και δίδει τη βάση για την ικανοποίηση άλλων αξιώσεων του αιτούντος, διότι από διατακτικό της δεν περιέχει καταψηφιστική διάταξη (*πρβλ. Πρακτικά Τριμελούς Συμβουλίου Συμμόρφωσης Αρείου Πάγου 13/2012, 5, 12 και 13/2011, ΝΟΜΟΣ*).

Με την 466/2012 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους έγινε δεκτό ότι οι αναγνωριστικές και οι διαπλαστικές αποφάσεις των δικαστηρίων, επειδή δεν παράγουν εκτελεστότητα, εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 του ν. 3068/2002, όπως ισχύουν, όπως επίσης εξαιρούνται και οι καταψηφιστικές αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων που επιδικάζουν χρηματικές απαιτήσεις σε βάρος του Δημοσίου, διότι δεν τίθεται ζήτημα εκτέλεσής τους, προτού καταστούν αμετάκλητες.

IV. Ενόψει των ανωτέρω και μετά από συζήτηση, που διεξήχθη μεταξύ των μελών της Ολομέλειας, σχετικά με το ερώτημα, εάν το Δημόσιο υποχρεούται, συμμορφούμενο σε εκδοθείσα αναγνωριστική τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, να καταβάλει τα ποσά που αυτή αναγνωρίζει ως οφειλόμενα στους δικαιούχους, χωρίς η απόφαση αυτή να έχει τραπεί προηγουμένως σε καταψηφιστική, διατυπώθηκαν δύο γνώμες:

1. Κατά την γνώμη της πλειοψηφίας, που απαρτίστηκε από τους Μιχαήλ Απέσσο και Αλέξανδρο Καραγιάννη, Αντιπροέδρους του ΝΣΚ, Χριστόδουλο Μπότσιο, Ιωάννα Καραγιαννοπούλου, Ανδρέα Γραμματικό, Θεόδωρο Ψυχογιό, Παναγιώτη Σπανό, Ευγενία Βελώνη, Δημήτριο Χανή, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Ελένη Σβολοπούλου, Αλέξανδρο Ροϊλό, Ευστράτιο Συνοίκη, Ευαγγελία Σκαλτσά, Χριστίνα Διβάνη και Θεόδωρο Τσιρά, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (**ψηφοί 16**), η υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις αποτελεί έννοια διάφορη της εκτελεστότητας αυτών και η Διοίκηση έχει υποχρέωση συμμόρφωσης, κατά το άρθρο 95 παρ.5 του Συντάγματος και τον εκτελεστικό αυτού ν. 3068/2002, προς τις δικαστικές αποφάσεις, τόσο τις καταψηφιστικές όσο και τις αναγνωριστικές, οι οποίες δεν έχουν επικουρικό χαρακτήρα έναντι των καταψηφιστικών, αλλά, εφόσον είναι τελεσίδικες ή ανέκκλητες, τέμνουν και αυτές τη διαφορά με δύναμη δεδικασμένου (*πρβλ. Πρακτικά Τριμελούς Συμβουλίου Συμμόρφωσης του Συμβουλίου της Επικρατείας 11/2011, 17,10 /2010, 41/2009, 62/2008*).

Η υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφωθεί προς τα κριθέντα με τελεσίδικη αναγνωριστική απόφαση διοικητικού δικαστηρίου και να καταβάλει την αναγνωρισθείσα χρηματική παροχή δεν αίρεται από το ότι κατά της απόφασης αυτής έχουν ασκηθεί αιτήσεις αναίρεσης, δοθέντος ότι, σύμφωνα με

τις διατάξεις των άρθρων 37 του ν. 3659/2008 και 47 του ν. 3772/2009, οι ως άνω τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις είναι άμεσα εκτελεστές κατά του Ελληνικού Δημοσίου, χωρίς να απαιτείται να καταστούν αμετάκλητες.

Ειδικότερα, ανεξάρτητα από το ζήτημα της δογματικής υφής και τη λειτουργικής αποστολής της αναγνωριστικής αγωγής στο χώρο του διοικητικού δικαίου και της επιλογής του νομοθέτη του ΚΔΔ περί απονομής της εκτελεστότητας μόνο στις καταψηφιστικές αποφάσεις των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, περί των οποίων προβλέπει ειδικώς το άρθρο 4 του ν. 3068/2002 και όχι και στις αναγνωριστικές, η διάταξη του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 1 του ανωτέρω νόμου αναφέρεται στην εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων με την ευρεία του όρου έννοια, δηλαδή την ανάπτυξη όλων των συνεπειών, που η έννομη τάξη προσδίδει σε κάθε μια από τις αποφάσεις αυτές. Πρόκειται για τη βασική διάκριση ανάμεσα σε εκτέλεση με την ευρεία του όρου έννοια, που ταυτίζεται απολύτως στην περίπτωση αυτή με την έννοια της υποχρέωσης συμμόρφωσης της Διοίκησης, και σε εκτέλεση με τη στενή του όρου έννοια, που ταυτίζεται με την έννοια της εκτελεστότητας, της δυνατότητας δηλαδή της πραγμάτωσης του περιεχομένου της δικαστικής απόφασης, αν παραστεί αναγκαίο, με την υλική ενέργεια των κρατικών οργάνων, μέσω δηλαδή του μηχανισμού αναγκαστικής εκτέλεσης. Υπέρ αυτής της εκδοχής, ότι δηλαδή το άρθρο 1 αναφέρεται στην εκτέλεση στην ευρεία του όρου έννοια, συνηγορεί και το άρθρο 3 του ίδιου νόμου, που αναθέτει σε αρμόδιο τριμελές συμβούλιο ανάλογα με το δικαιοδοτικό κλάδο προέλευσης της δικαστικής απόφασης, την εξουσία να διαπιστώσει την καθυστέρηση και να υποχρεώσει με την απειλή χρηματικής ποινής την αρμόδια αρχή προς συμμόρφωση, ενώ, εξάλλου, η προσέγγιση αυτή δεν αναιρείται από την νομοθετική πρόβλεψη ότι η διαδικασία του άρθρου 3 ειδικά για τις καταψηφιστικές αποφάσεις, που υποχρεώνουν το Δημόσιο τους ΟΤΑ και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε χρηματική παροχή, έχει επιβοηθητικό χαρακτήρα, ενεργοποιούμενη μόνο όταν η αναγκαστική εκτέλεση που επεχείρησε ο δικαιούχος απέβη άκαρπη ή είναι φανερό ότι θα απέβαινε άκαρπη.

Συνακολούθως προς αυτά, η ακριβής και τελολογικά αληθής έννοια των ως άνω διατάξεων (Συν/τος και Νόμου) είναι, ότι η προβλεπόμενη από αυτές

υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις, ως αποτελούσα εγγύηση της ουσιαστικής πραγμάτωσης του καθιερωμένου από το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντ/τος θεμελιώδους δικαιώματος δικαστικής προστασίας, καταλαμβάνει και τις αναγνωριστικές αποφάσεις, καθόσον και αυτές θεμελιώνονται σε πλήρη δικανική πεποίθηση του δικαστή ή δικαστηρίου, εμπεριέχουν αυθεντική δικαστική διάγνωση και παράγουν δεδουλευμένο και όχι μόνον οι καταψηφιστικές, οι οποίες σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, παρέχουν τη δυνατότητα αναγκαστικής εκτέλεσης ως εκτελεστοί τίτλοι. Εν κατακλείδι, η εν τέλει του άρθρου 1 φράση «*ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις...*» δεν αναφέρεται μόνο στις καταψηφιστικές δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες και μόνο είναι αναγκαστικώς εκτελεστές, αλλά και στις αναγνωριστικές. (Βλ. σχετ. πρακτικά αριθμ. 5/2002 ΣΤΕ Ολομέλεια και Συμβούλιο, Ν. Χατζητζανή «*Η κατά τον ν. 3068/2002 συμμόρφωση της Διοικήσεως προς τα δικαστικά αποφάσεις*» Διδικ 15(2003) σελ. 563 επομ., Χ. Απαλαγάκη «*Διαδικαστικά ζητήματα από την επίσπευση αναγκαστικής εκτελέσεως κατά του Ελληνικού Δημοσίου*» Δ35 σελ. 756 επομ., Δ. Ραϊκού «*Δικονομικά ζητήματα κατά την αναγκαστική εκτέλες σε βάρος του Δημοσίου αποφάσεως των τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων που επιδικάζουν χρηματικές αξιώσεις*» Διδικ 14(2002) σελ. 1393 επομ., Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 180/2002, 168/2010)

Ενόψει των ανωτέρω, κατά την γνώμη της πλειοψηφίας, το Δημόσιο υποχρεούται, συμμορφούμενο σε εκδοθείσα επί αναγνωριστικής αγωγής τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, να καταβάλει τα ποσά που αυτή αναγνωρίζει ως οφειλόμενα στους δικαιούχους, χωρίς η απόφαση αυτή να έχει τραπεί προηγουμένως σε καταψηφιστική.

2. Κατά την γνώμη της μειοψηφίας, που απαρτίστηκε από τους Ιωάννη Σακελλαρίου, Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ., Ηλία Ψώνη, Αντιπρόεδρο του Ν.Σ.Κ., Παναγιώτη Παναγιωτουνάκο, Γεώργιο Κανελλόπουλο, Στυλιανή Χαριτάκη, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Δημήτριο Μακαρονίδη, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη και Σταύρο Σπυρόπουλο, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (**ψηφοί 11**), προς την οποία συντάχθηκε και η εισηγήτρια Πάρεδρος Εμμανουέλα Πανοπούλου (γνώμη χωρίς ψήφο), από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 197, 198 και 199 του ΚΔΔ

προκύπτει ότι η εκδιδόμενη επί αναγνωριστικής αγωγής απόφαση, εξοπλίζεται με δύναμη δεδικασμένου ως προς το, ουσιαστικό ή δικονομικό, διοικητικής φύσης ζήτημα, μόνο, όμως, η απόφαση επί της καταψηφιστικής αγωγής συνιστά εκτελεστό τίτλο και υποχρεώνει με τρόπο επιτακτικό τον εναγόμενο στην καταβολή της παροχής. Συνεπώς, ο ενδιαφερόμενος που έχει έννομο συμφέρον να εισπράξει την παροχή, η οποία έχει αναγνωριστεί σ' αυτόν με τελεσίδικη αναγνωριστική απόφαση, μπορεί να επιδιώξει την τροπή της τελευταίας αυτής απόφασης σε καταψηφιστική, κατά τους όρους του άρθρου 199 παρ.4 του ΚΔΔ, προκειμένου να επιτύχει την καταβολή της παροχής. Το δεδικασμένο που απορρέει από τελεσίδικη αναγνωριστική απόφαση δεν εκτείνεται μέχρι την υποχρέωση της καταβολής του αναγνωριζόμενου χρηματικού ποσού στον δικαιούχο, διότι τέτοια υποχρέωση δεν επιβάλλεται από το διατακτικό της εν λόγω δικαστικής απόφασης, με την οποία απλώς αναγνωρίζεται η ύπαρξη της σχετικής αξίωσης. Το αναγνωριστικό δεδικασμένο αποτελεί τη βάση για την άσκηση καταψηφιστικής αγωγής.

Εξάλλου, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 1 εδ. α' και β' του ν. 3068/2002, ως δικαστική απόφαση, που υπόκειται στη διαδικασία του νόμου αυτού νοείται η οριστική καταψηφιστική απόφαση που επιλύει οριστικά τη διαφορά, κατέστη δε τελεσίδικη, παρέχουσα κατά το άρθρο 904 παρ.1, 2^α του ΚΠολΔ δυνατότητα αναγκαστικής εκτέλεσης και παράγουσα αντίστοιχη υποχρέωση συμμόρφωσης. Τέτοια απόφαση δεν είναι εκείνη που έχει απλώς αναγνωριστικό χαρακτήρα και δίδει τη βάση για την ικανοποίηση άλλων αξιώσεων του αιτούντος, διότι στο διατακτικό της δεν περιέχει καταψηφιστική διάταξη (πρβλ. *Πρακτικά Τριμελούς Συμβουλίου Συμμόρφωσης Αρείου Πάγου 13/2012, 5, 12 και 13/2011*). Η ερμηνεία αυτή, συμπορεύεται με τις ρηθείσες δικονομικές διατάξεις του ΚΔΔ, στις οποίες ορίζεται σε ποιες περιπτώσεις δημιουργείται υποχρέωση συμμόρφωσης προς δικαστικές αποφάσεις, ανάλογα με το περιεχόμενό τους και το αντικείμενο του αιτήματος που άγεται προς διάγνωση ενώπιον του δικάζοντος δικαστηρίου. Στην περίπτωση των τελεσίδικων αποφάσεων, με τις οποίες αναγνωρίζεται η οφειλή χρηματικής παροχής, οι διατάξεις του ΚΔΔ δεν ορίζουν υποχρέωση συμμόρφωσης της διοίκησης προς το περιεχόμενο αυτών, όπως τούτο συμβαίνει με τις αποφάσεις

που εκδίδονται επί προσφυγών (άρθρο 198 ΚΔΔ). Ο εν λόγω Κώδικας διακρίνει τα ένδικα βοηθήματα της αναγνωριστικής και της καταψηφιστικής αγωγής και της αντίστοιχης απόφασης, ορίζοντας ότι μόνο η απόφαση επί καταψηφιστικής αγωγής συνιστά εκτελεστό τίτλο και υποχρεώνει με τρόπο επιτακτικό τον εναγόμενο στην καταβολή της παροχής. Σημειωτέον, ότι το ως άνω άρθρο 1 του εκτελεστικού του Συντάγματος ν. 3068/2002 ρητά παραπέμπει στις οικείες δικονομικές διατάξεις για τον προσδιορισμό των δικαστικών αποφάσεων προς τις οποίες το Δημόσιο έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται και να προβαίνει σε όλες τις ενέργειες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση της υποχρέωσής του αυτής.

Εφόσον, λοιπόν, κατά τις οικείες διατάξεις του ΚΔΔ ή άλλη ειδική διάταξη, δεν προβλέπεται υποχρέωση συμμόρφωσης προς αναγνωριστική απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, ανεξαρτήτως βαθμού (οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη), το Δημόσιο δεν υπέχει υποχρέωση συμμόρφωσης προς αυτή, εκτός, εάν έχει τραπεί προηγουμένως σε καταψηφιστική, προκειμένου να εκτελεστεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 199 παρ.4 του ΚΔΔ, όπως ισχύει.

Ανεξαρτήτως, όμως των ανωτέρω, κατά την γνώμη της μειοψηφίας, σε περίπτωση που έχει εκδοθεί πρακτικό από το τριμελές συμβούλιο του δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3068/2002, για συμμόρφωση σε τελεσίδικη αναγνωριστική απόφαση, το Δημόσιο έχει υποχρέωση συμμόρφωσης προς την απόφαση αυτή με καταβολή του αναγνωριζόμενου χρηματικού ποσού στον δικαιούχο, δεδομένου ότι το ανωτέρω πρακτικό, μολονότι εκδίδεται κατ' ενάσκηση αρμοδιότητας διοικητικής φύσης, κατά το άρθρο 94 παρ. 4 του Συντάγματος, συνιστά απρόσβλητη δικαστική πράξη υποχρεωτική για τη Διοίκηση (*πρβλ. Πράξη 27/2010 - Ι' Τμήματος Ελεγκτικού Συνεδρίου, ΝΟΜΟΣ*).

V. Ενόψει όλων των ανωτέρω, η Α' Τακτική Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ότι επί του υποβληθέντος ερωτήματος προσήκει η απάντηση ότι το Δημόσιο υποχρεούται, συμμορφούμενο σε εκδοθείσα επί αναγνωριστικής αγωγής τελεσίδικη ή αμετάκλητη αναγνωριστική απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, να καταβάλει τα ποσά που αναγνωρίζονται ως οφειλόμενα στους δικαιούχους, χωρίς η απόφαση

αυτή να έχει τραπεί προηγουμένως σε καταψηφιστική, κατά την διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 199 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως ισχύει.

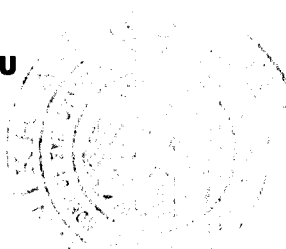
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 14 - 3 - 2014

Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Σακελλαρίου

Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Εμμανουέλα Πανοπούλου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Emmanouela Panopoulou', written over the printed name of the signatory.